

ՓԱ՛ՌԸ ՊԱՐՏՎԱԾՆԵՐԻՆ.

(„GLORIA VICTIS!“)

«Եւ եղև ի վերայ իմ ձեռն Տեառն, և եղ զիս ի մէջ դաշտին, և այն լի էր ոսկերո՛ւ մարդկան. և անա բազում յոյժ էին ի վերայ երեսաց դաշտին, և ցամաքնալ՛ յոյժ:

Եւ ասէ ցիս. «Ուրդի մարդոյ, իցլ՛ րէ կենդանի լինիցին ոսկերէդ այդո՛րիկ»: Եւ ասմ. «Տէր, Տէր, Դու գիտես զայդ»: Եւ ասէ ցիս. «Ուրդի մարդոյ, մարգարեաց ի վերայ ոսկերացդ այդոցիկ և ասացես ցոսա. «Ոսկերէդ ցամաքնալ, լուսուր զպատգամս Տեառն: Անաւսիկ ես ածից ի վերայ ձեռ շունչ կենդանի, և կենդանացիք: Եւ տաց ի ձեզ շիզս, և ածից ի վերայ ձեռ մարմինս, և ձգեցից ի վերայ ձեռ մարմինս, և ձգեցից ի վերայ ձեռ մարք, և տաց զոգի իմ ի ձեզ...»:

... Եւ անա եղև շարժումն. և մերձեցաւ ոսկր առ ոսկր առ իւրաքանչիւր յօղս: Եւ տեսի և անա շիզ՛ և մարմինն պատէին, և ձգէր ի վերայ նոցա մարք, և շունչ ոչ գոյր ի նոսա:

Եւ ասէ ցիս. «Մարգարեաց ի վերայ շնչոյն, և ասացես ցշունչն. «Ե՛կ, շունչ, ի շորից հողմոց, և փշնա՛ ի մեռնալս յայտստիկ և կեցցեն»:

Եւ եմուտ ի նոսա շունչն, և եղևն կենդանի, և կանգնեցան կացին ի վերայ ոտից իւրեանց ժողովուրդ բազում յոյժ յոյժ...»:

ԵԶԵԿԻԷԼ, ԼԷ 1—10:

Երբայցի նշանավոր փիլիսոփա և բասաստեղծ Եզեկիել մարգարեի (Զ դար Մ. թ. ա.) վերոհիշյալ խոսքերը, ասված հրեա ժողովրդի հանդեպ գործադրվող ահեղ ջարդերի կապակցությամբ, նույնությամբ համեմտեցնում են 1915 թվականի համազգային Մեր մեծ եղեռնին, որն սկսվեց նույն տարվա ապրիլի 24-ին և շարունակվեց ավելի քան Մեկ տարի, միլիոնավոր զոհեր խլելով հայ ժողովրդի զավակներին:

Հիշելով այս եղբրական թվականը, ես բորոքվին էլ մտադիր չեմ նորից անդրադառնալու այն քսամենելի վայրագությանց, ջարդարարական այն հրեշավոր տարածներին, որ պիտիբ գործադրվեցին հայ ժողովրդի հանդեպ թուրք կառավարության կողմից: Մտադիր չեմ, որովհետև հիսուն տարվա ընթացքում բազմաթիվ ականատեսների փաստա-

կան նկարագրությունները, աշխարհի բոլոր լեզուներով հրատարակված հազարավոր վկայություններն ու գրավոր ապացույցները անզոր եղան արդարության ձայնը լսելի դարձնելու համար:

— Ի՞նչ անել, ինչպե՞ս անել, հատուցման ինչպիսի՞ եղանակ ընտրել,— պիտի հարց տաս, իմ սիրելի ընթերցող և արյունակից:

Հատուցման եղանակը մե՛կ է, եթե ուզում ես, որ թակարդված ազատությունը վերածվի հաղթանակի:

Հարկ է թշնամուն հատուցել վրեժի բարձրագույն շափով. այն է՝ վերածննդի կուրացուցիչ լուսարձակի ուժով ցույց տալ մեր ժողովրդի ո՛չ միայն գոյատևման, այլև անընկճելիության փաստը: Այս սրբազան հավատը անհրաժեշտ է դարձնել իրականություն:

Այնժամ, այն թուրք դահիճը, որ դեռ ապրում է Թուրքիայի ինչ-որ մի անկյունում, նա, որ իր թրով ճեղքեց հայ կնոջ արգանդը, արյունոտ մատներով դուրս բաշեց այնտեղից դեռ լրիվ չկազմավորված անմեղ մանկան և կտոր-կտոր անելով շարտեց շների առաջ, տեղնուտեղը հանկարծամահ պիտի լինի անխուսափելի վրեժխնդրությունից սարսափահար: Այնժամ, հուսահատ թշնամին կատաղությունից պիտի ոռնա, տեսնելով ողջ մի ժողովուրդ բնաջնջելու իր ծրագրի սնանկությունը, որ իր ջարդած միլիոնները նորից կյանք են ստացել և բերնբերան լցվել իրենց վաղեմի հարազատ երկրում:

«Փա՛ռք պարավածներին»:

Այսպես է նշանաբանը մեծ մարգարե Եզեկիելի, այսպիսին է խորախորհուրդ իմաստը նրա:

«Եւ ասէ ցիս... «Մարգարեաց ի վերայ շնչոյն. և ասացես ցշունչն. «Ե՛կ, շունչ, ի շորից հողմոց, և փչեա՛ ի մեռեալս յայտօսիկ և կեցցեն»: Եւ եմօտ ի հոսս շունչն, և

եղեն կենդանի, և կանգնեցան կացին ի վերայ ոտից իւրեանց ժողովուրդ բազում յոյժ յոյժ...»:

Իմ սիրելի ընթերցող և արյունակի՛ց, իմացի՛ր, որ այս նպատակին հասնելու համար երեք միջոց կա:

Առաջին՝ շմոռանալ երբեք և միշտ վերհիշել ապրիլի 24-ը:

Երկրորդ՝ շմոռանալ երբեք և մի՛շտ հիշել, որ մեր նահատակների հիշատակին կանգնեցված հավերժական հուշարձան է մեր վերածնված Մայր Հայրենիքը՝ Սովետական Հայաստանը:

Երրորդ՝ շմոռանալ երբեք և միշտ հիշել, որ պատերազմը շարիք է, ցեղասպանությունը՝ ոճիր, և պետք է աշխատել ու պայքարել աշխարհում կայուն խաղաղության և ժողովուրդների միջև եղբայրության և ավետարանական սիրո թագավորության հաստատման համար:

Ա՛յս է պատգամը մեր բյուրավոր նահատակների:

